

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1989/19

KARAR NO : 1989/19

240 - 50000 - 50000
ÖZET : Jandarma mensubu olan sanıkların, askerî görevi dışında kaldığı anlaşılan görevlerini kötüye kullanmak suçlarına ilişkin davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ali Oğuz, Yusuf Tüfekçi, Cumhuriyet Öztürk, Hayri Fevzioğlu.

O L A Y : Jandarma sınır taburunda görevli jandarma yüzbaşı sanık

Ali Oğuz komutasındaki, aralarında sanık jandarma astsubay Yusuf Tüfekçinin de bulunduğu müfreze tarafından, 1/8/1981 günü müştekilere ait 1140 küçükbaş hayvanın emniyet bölgesi içinde beyanname-siz olarak yakalandıkları ve 4/8/1981 günlü Uludere Tekel Memurluğuna teslim edildiği hakkında zabıt tutularak aynı gün diğer sanık tekel memuru Ömer Kandemir tarafından yasal bir işlem yapılmadan sanıklardan jandarma astsubay Hayri Fevzioğlunca teslim alındığı ve hazır bulunan sanık jandarma astsubay Yusuf Tüfekçi ve sanık jandarma astsubay Cumhuriyet Öztürk'ün bu hayvanları tabur komutanı sanık Ali Oğuz'un bilgisi dahilinde taburda muhafaza edip bilahare tabur ihtiyacı için kullandıkları, böylece asker olan sanıkların adli görevleri nedenleriyle ele geçirdikleri hayvanları yasal şartlara uymadan tabur ihtiyacında kullanmak ve tekel memuru olan sanık Ömer Kandemir'in de yasal şartlara uymadan bu hayvanları asker sanıklara teslim etmek suretiyle görevlerini kötüye kullandıkları ileri sürülerek sanıkların, Türk Ceza Kanununun 240. maddesi uyarınca tecziyeleri istemiyle Uludere Cumhuriyet Savcılığı'nın 10/7/1986 gün, 48-29 sayılı iddianamesiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Uludere Asliye Ceza Mahkemesi : 29/11/1988 gününde, E.1986/40, K.1988/68 sayı ile; sanıklardan tekel memuru Ömer Kandemir hakkındaki evrakın tefriğine ve atılı suçun idarî işlem sırasında işlenmesi nedeniyle hakkında Memurun Muhakematı Kanununa göre bir karar verilmesi için evrakın ilçe idare kuruluna gönderilmesine ve diğer sanıklar ise asker olup bölük ihtiyacında kullandıkları hayvanların bedellerini gümrüğe ödememek suretiyle atılı suçu askerlik görevleri sırasında işledikleri cihetle davanın askeri mahkemede görülmesi gerektiğini belirterek bu sanıklar hakkında görevsizliğe ve dosyanın görevli Diyarbakır Askeri Mahkemesi'ne gönderilmesine karar

.../...

vermiştir.

Diyarbakır 7.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 31/5/1989 gününde, 1989/1385 esas sayı ile;Jandarma mensubu olan sanıkların eylemi kaçak olarak yakaladıkları küçükbaş hayvanları Uludere Tekel Memurluğuna teslim ettikten sonra yasal işlem yapmadan geriye alıp tabur ihtiyacı için kullandıkları ve böylece adli görevlerini kötüye kullandıkları iddiası olup,jandarmaların işledikleri suçlardan,askerî mahkemelerin görevleri,ancak bunların askerî suç olan suçları ile sınırlı olmasına ve mülkî ve adli görevlerinden ötürü adlî mahkemelerde yargılanmaları gerekmesine ve Jandarma Teşkilât Kanununun 7/a,15/d maddelerine göre davada adlî yargı yerinin görevli olduğu kanısına varıldığını belirterek 2247 Sayılı Kanunun 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

Dosya Diyarbakır 7.Kolordu Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 1/5/1989 gün,4 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda,Mebrure Gözdemir,Adnan Hamzaoğulları,İhsan Özkaya,Yavuz T.Özgen,Nursafa Pandar ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 5/6/1989 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yüksel Özyüksel'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay,jandarma mensubu olan sanıkların suç tarihinde,kaçak olduğunu ileri sürerek yakaladıkları küçükbaş hayvanları kendi ihtiyaçlarında kullanmak ve bedelini de gümrüğe yatırmıyarak yasal işlem yapmamak suretiyle görevlerini kötüye kullandıkları iddiasından ibarettir.

Sanıklar jandarma teşkilâtı mensubu olduklarından görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2803 Sayılı Jandarma Teşkilât,Görev ve Yetkileri Kanunu ile 17/12/1983 günlü Resmî Gazete'de yayımlanan Jandarma Teşkilât,Görev ve Yetkileri Yönetliği'nin incelenmesi gerekir.

Adı geçen Kanunun 3.maddesinde Türkiye Cumhuriyeti Jandarması emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silâhlı,askerî bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir.denilmiş ve aynı kanunun "jandarma/genel görevleri" başlığını taşıyan 7.maddesinde,mülkî görevleri: "emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak,korumak ve kollamak,kaçak-

çılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutuk evlerinin dış korumalarını yapmak"; adli görevleri: "işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek"; askerî görevleri: "askerî kanun ve nizamların gereği görevlerle genel kurmay başkanlığınca verilen görevleri yapmak"; diğer görevleri: "yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla jandarmaya verilen görevleri yapmak" biçiminde belirtilmiştir.

Kanunun 4.maddesinde de jandarma Genel Komutanlığının Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, silahlı kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğrenim bakımından Genel Kurmay Başkanlığı'na, emniyet ve asayiş işleri ile diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağlı olduğu belirtilmiştir. Adı geçen Kanunun 15.maddesinin (d) fıkrasında, jandarma personelinin mülki hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarında Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun Hükümlerine göre, (c) fıkrasında adli hizmetlerden doğan suçlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hükümlerine göre ve (f) fıkrasında, jandarma personelinin kişisel suçlarında genel hükümlere göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Jandarma teşkilâtı, görev ve yetkileri yönetmeliğinin 186.maddesinde de kanunun 15.maddesine paralel bir hüküm getirilmiştir. Adı geçen kanun ve yönetmeliğin yukarıda belirtilen hükümlerine göre jandarma mensupları sadece askerî hizmete ilişkin ve suç teşkil eden eylemlerinden dolayı askerî yargıya tâbi bulunmaktadır.

Sonuç olarak, sanıklara atılı görevi kötüye kullanma suçuna ilişkin eylemin, jandarmanın askerî görevi dışında kaldığı anlaşıldığından davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu itibarla Diyarbakır 7.Kolordu Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Uludere Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Diyarbakır 7.Kolordu Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin başvuru-

.../...

M.

sunun kabulü ile, Uludere Asliye Ceza Mahkemesi'nin 29/11/1988 günlü, E.1986/40, K.1988/68 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 5/6/1989 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Muammer TURAN

Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
İhsan Çakaya

Üye
Yavuz T. Özgen

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr. Önder Ayhan

i/k

D/E

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan